

кими показниками (7—9) загального рівня саморегуляції притаманний взаємозв'язок в загальній структурі індивідуальної регуляції регуляторних ланок. Такі люди самостійно, гнучко і адекватно реагують на зміни умов, легко оволодівають новим видами активності, почувають себе впевнено у незнайомих ситуаціях, визначення і досягнення мети у них у значній мірі відбувається усвідомлено.

Функція контролю представлена таким чином:

Низький рівень — 6 %

Середній рівень — 56 %

Високий рівень — 38 %

Як бачимо, функція контролю є важливою ланкою у системі саморегуляції. Ми припускаємо, що у випадках низького рівня самоконтролю, ця функція компенсується розвитком інших функцій саморегуляції при високому рівні сформованості загальної системи саморегуляції і високій мотивації досягнення.

Л. С. Козловська, канд. філол. наук, доцент,
зав. кафедри української мови та літератури

ТЕКСТ ЯК ІНТЕГРАЦІЙНА ФОРМА КОНТРОЛЮ НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Курс української мови у сучасній вищій школі повинен, як ніколи раніше, оперативно й адекватно реагувати на актуальні мовознавчі нововведення. Сьогоднішня наука про мову пройшла складний, але необхідний етап опису абстрактної мовної системи. На часі — функційне дослідження мови, неможливе без урахування комунікантів, активної ролі тих, хто говорить, у мовленнєвій діяльності. Дослідники розглядають комунікативний акт як творчий процес, під час якого за допомогою мови виділяються поняття, об'єкти, уявлення, які відповідним чином відображають об'єктивну дійсність, мовну картину світу. Безперечно, безпосереднім проявом думки є не власне система мови, а текст як форма її існування, продукт конкретного мовного акту. Текст — об'єднана змістовим зв'язком послідовність мовних одиниць, основними ознаками якої є зв'язність і цілісність, єдність комунікативної мети. Цікаво, що деякі філософи вважають текст інструментом зміни людського «я», способом знайомства з самим собою у різноманітному світі. З погляду лінгвістики у тексті поєднуються мовні одиниці усіх рівнів, від фонетичного до синтаксичного, з метою вираження авторського завдання. На заняттях з української мови

активізується

увага студентів до функційного аспекту вияву особливостей (зокрема, у сфері професійної комунікації), пов'язаних із закономірностями взаємодії у тексті лексичних, морфологічних і синтаксичних засобів мови. Ще М. Ломоносов вирізняв у мові зміст, спосіб його передавання, мету, яку сьогодні визначають як комунікативний намір. Самостійні інформаційні повідомлення, які готують на кожне заняття, найчастіше відбивають уподобання студентів у галузі культури й мистецтва, рівень їхнього загальноосвітнього інтелектуального потенціалу. Культурологічний аспект викладання мови, безперечно, є важливим, проте перш за все студент повинен вміти вільно творити українською мовою тексти фахового характеру, які поєднують у собі елементи писемної форми наукового й офіційно-ділового стилів літературної мови. Мова ділового (наукового) спілкування є багатокомпонентним засобом комунікації, інтегруючи лінгвокомунікативний, національно-культурний, психологічний, гендерний компоненти. Залежно від мети учасників комунікативної ситуації вона може насичуватись відповідними термінами (наприклад, економічної сфери) чи бути термінологічно нейтральною. У зв'язку з цим на занятті пропонується новий вид завдання: аналіз фахового тексту за певною стилістичною програмою, яка дозволяє студентам застосовувати раніше набуті знання. Крім цього, виконуючи такий аналіз, студент творить власний текст, що сприяє виробленню й закріпленню навичок логічної побудови мікротекстів, вміння встановлювати логіко-змістові зв'язки між комунікативною метою висловлювання і мовними засобами її досягнення (на рівні лексичному, морфологічному, синтаксичному). Студент вчиться спостерігати за функціонуванням термінів і терміносполук економічної галузі знання у тексті наукового стилю, робити висновки про доцільність/недоцільність такого функціонування, адже від цього великою мірою залежить досягнення взаєморозуміння між комунікантами, вчиться продумувати власні комунікативні дії й мотивувати мовний вибір вже на рівні усної професійної комунікації. Текст — це і засіб, і результат такої комунікації, оскільки саме у дискурсі (процесі) виявляються міжособистісні зв'язки. Завданням курсу є навчити творчо інтерпретувати інформацію про світ, виробити індивідуальний досвід текстової діяльності, тому запропонований різновид завдань дозволить проконтролювати не лише рівень володіння конкретним мовцем засобами різних мовних стилів (завдання внесене до екзаменаційних білетів як вид підсумкового контролю), але й сприятиме вільному й ефективному

спілкуванню у різноманітних комунікативних ситуаціях інтеграційного світу XXI ст.

Ю. В. Коляда, канд. фіз.-мат. наук, доцент
кафедри економіко-математичних методів,
Ю. М. Красюк, асистент кафедри інформатики

ЗАВДАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЇХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ

Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття») вказує на те, що розвиток вищої освіти України потрібно продовжувати в напрямку забезпечення професійної самореалізації особистості, формування її кваліфікаційного рівня та соціального потенціалу. Водночас стрімкий науково-технічний прогрес визначає досить швидке зростання об'єму знань, якими повинна оволодіти людина для своєї життєдіяльності в сучасному інформаційному суспільстві. Тому формування у студентів основ інформаційної культури, достатніх для впевненого та ефективного використання нових інформаційних технологій (НІТ) у їх професійній діяльності, повинно стати однією з актуальних задач сучасної вищої школи. Дана задача повинна розглядатися в аспекті двох важливих завдань:

— формування у студентів знань та навичок використання сучасної комп'ютерної техніки згідно з основним курсом «Інформатика та комп'ютерна техніка»;

— забезпечення продуктивного використання НІТ у процесі навчання спеціальних та фахових дисциплін (математичне програмування, економетрія, статистика, макроекономіка, інформаційні системи в предметних областях, облік, аудит тощо).

Ефективне вирішення даних завдань вимагає модернізації системи контролю знань, умінь та навичок студентів через акцентування уваги на індивідуалізованому контролі та корекції навчально-пізнавальної діяльності студентів під час:

— структуризації навчальної задачі (поділу її на окремі завершені етапи);

— використання різних інформаційних ресурсів для пошуку необхідної інформації;

— побудови математичної моделі розв'язування задачі;

— стислого та логічного пояснення (запису) способу розв'язування завдань, які відповідають певним етапам дослідження;

— відбору та використання відповідних програмних засобів для ефективного розв'язування поставлених завдань;